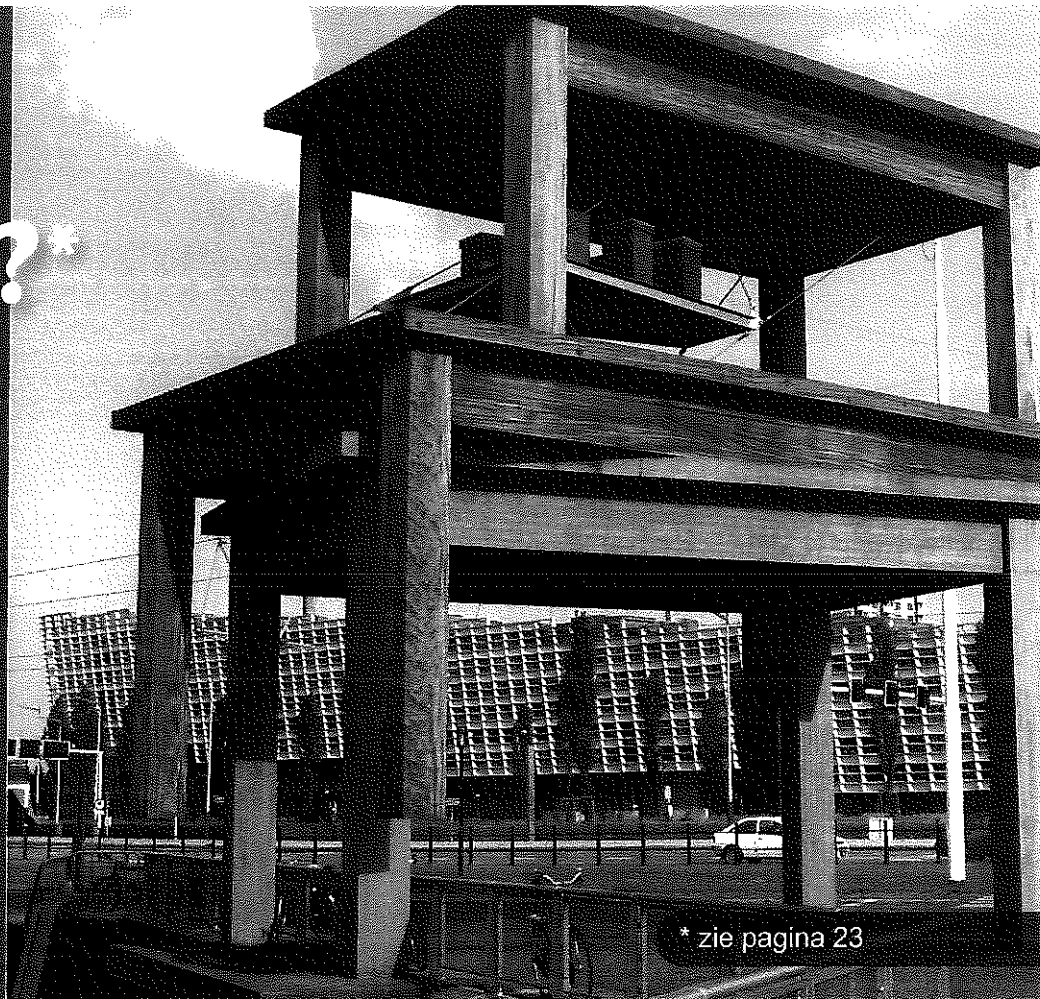

Mag dit?*

Bousie
advocaten [®]

Weteringschans 126
1017 XV Amsterdam
tel. (020) 521 99 99
info@bousie.nl
www.bousie.nl

* zie pagina 23

BESCHERM UW ONTWERPEN [Meubel] & modellen register

Laat uw modellen registreren in het

Waarom uw modellen registreren?

De auteurswet 1912 kan uw auteursrecht op door u ontwikkelde modellen beschermen. Een depot of officiële registratie is daarvoor niet nodig. Het recht komt toe aan de maker.

Artikel 4, lid 1: *Behoudens bewijs van het tegendeel wordt voor den maker gehouden hij die op of in het werk als zodanig is aangeduid, of bij gebreke van zulk eene aanduiding, degene, die bij openbaarmaking van het werk als maker daarvan is bekend gemaakt door hem, die het openbaar maakt.*

De wet is duidelijk: de maker is degene die als maker bekend wordt gemaakt, behalve als het tegendeel wordt bewezen. Dit laatste levert soms vragen op indien plagiaat optreedt. De plagieerder kan stellen dat hij degene was die het model heeft ontworpen. Soms is het lastig te bewijzen dat dat niet het geval is. Registreren van uw model kan dus nuttig zijn indien uw auteurschap wordt aangevochten.

Europees modellenrecht per 1 april 2003

Daarnaast is er per 1 april 2003 de Verordening Gemeenschapsmodellen. Op basis daarvan geniet men modelbescherming in de Europese lidstaten, OOK ALS MEN HET MODEL NERGENS INSCHRIJFT. Een meubelontwerper kan gedurende drie jaar vanaf de datum dat hij het model aan het publiek heeft aangeboden tegen namaakproducten optreden. Van een namaakproduct is géén sprake indien de nabootser kan aantonen dat hij onafhankelijk van het nagebootste model tot het ontwerp is gekomen. Wie dus een model heeft ontworpen doet er goed aan onafhankelijk het model, zijn naam en de datum vast te leggen. Doet de maker dit niet, dan doet mogelijk een te kwader trouw zijnde namaker dit wel.

Hoe werkt Meubel & Modellen Register?

Simpel. U stuurt een werktekening en/of foto van het model naar het Meubel & Modellen Register, ter registratie, Postbus 160, 2290 AD Wateringen, in een gesloten enveloppe (maximale afmeting 25 x 35,3 cm). U voorziet deze duidelijk van de afzendergegevens. De afzender dient de rechtspersoon te zijn die het recht op het model bezit. In de meeste gevallen is dat uw onderneming. Voorzie ook de foto's of tekening van uw firmastempel.

Wat doet het Meubel & Modellen Register?

Bij binnenkomst verzegelen en dateren wij uw zending, die ongeopend blijft. Wij sturen u per kerende post een registratienummer, en u maakt per ommevarende de registratiekosten ad 34,- euro over op ons gironummer 243853, onder vermelding van Meubel & Modellen Register en uw registratienummer. Zodra de registratiekosten zijn bijgeschreven wordt uw zending - ongeopend - opgenomen in het Meubel & Modellen Register. Ingangsdatum van de registratie is de datum van ontvangst van uw zending.

Wat heeft u er aan?

Hopelijk niets. Maar het komt vaak genoeg voor dat uw model, zeker als het een succes is, geplagieerd wordt. Uw auteursrecht of uw eigendom van een model is dan door een neutrale instantie vastgelegd, op de datum dat wij uw model ontvingen. Met andere woorden: indien nodig zullen wij op uw verzoek voor de rechter verklaren het model op de ontvangstdatum van u in depot verkregen te hebben.

Kort samengevat

- U stuurt ons in een gesloten enveloppe, duidelijk voorzien van een afzenderadres, uw model in de vorm van ontwerp en/of foto. Adresgegevens: Meubel & Modellen Register, ter registratie, Postbus 160, 2290 AD Wateringen
- U ontvangt het Meubel & Modellen Register registratienummer en acceptgirokaart, en maakt 34,- euro depotkosten over.
- Wij nemen uw model op in het Meubel & Modellen Register.
- Indien u geplagieerd wordt rapporteren wij uw depot op uw verzoek.
- Vijf jaar na dato van registratie zullen wij u benaderen om te zien of de registratie verlengd moet worden.

Voor de volledigheid

Het Meubel & Modellen Register op zich biedt geen garantie voor bescherming. Dat hangt uiteindelijk af van de mate waarin uw model voldoet aan de auteurswet of de Verordening Gemeenschapsmodellen. Naast de komst van het Gemeenschapsmodel blijft het nog steeds mogelijk uw ontwerp in te dienen bij het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE). Voor inschrijving van een Gemeenschapsmodel kunt u terecht bij het OHIM (Office for Harmonisation in the Internal Market) te Alicante.

Meer informatie over het Meubel & Modellen Register:

Telefoon (0174) 315000, fax (0174) 315 003, info@meubel.nl

Bousie Advocaten over verantwoord gebruik van design objecten in multimediale uitingen

Clearing design!

Interieurdesign kent vele verschijningsvormen. Denk aan meubelontwerpen, woonaccessoires, dessins, vloeren wandkleden, maar ook aan bijvoorbeeld muurschilderingen, foto's en architectuur. Vaak gaat het om tastbare objecten in het hier en nu. Sinds kort kan aan interieurdesign een nieuwe dimensie toegevoegd worden: design als gebruiksobject in zogeheten user generated content omgevingen. Bekende voorbeelden hiervan zijn Second Life en Home (voor volwassenen) en Habbo Hotel (voor kinderen).

Het gaat om digitale, virtuele werelden waarbij de gebruikers op interactieve wijze invulling kunnen geven aan hun beleavingswereld. Zo kan een gebruiker – ook wel avatar genoemd – in Second Life zijn woning (laten) inrichten met allerlei design objecten zoals meubels. Fabrikanten/merken maken ook in de virtuele omgevingen reclame voor hun producten en gebruiken daarbij soms – bewust of onbewust – virtuele design objecten van anderen. Mag dit zomaar of zijn hier voorwaarden aan verbonden?

De uiterlijke vormgeving van design objecten kan onder bepaalde voorwaarden bescherming genieten van het recht van de intellectuele eigendom. Op het gebied van design gaat het dan primair om modelrechten (na registratie), auteursrechten (na creatie) en soms om vormmerken (na registratie). Daarnaast kunnen design object onder bepaalde omstandigheden beschermd worden tegen slaafse nabootsing, dat wil zeggen het al te klakkeloos kopiëren van objecten met een bepaalde mate van onderscheid vermogen. Veel rechtszaken worden gevoerd over de vraag of de vormgeving van het ene object inbreuk maakt op het intellectuele eigendomsrecht op de vormgeving van het object van een ander. Beschuldiging van namaak is hierbij het centrale thema. Onze aandacht gaat in deze bijdrage uit naar het commerciële gebruik van design objecten van anderen in multimediale uitingen. Ook door dit gebruik kan inbreuk gemaakt worden op andermans intellectuele eigendoms-

rechten, zelfs als het gaat om de originele producten.

Hoofdregel is dat commercieel gebruik van andermans ontwerpen in bijvoorbeeld advertenties, commercials, televisieprogramma's, games en in virtuele omgevingen aan voorafgaande toestemming van de rechthebbende(n) is gebonden. Dit geldt voor zowel twee- als driedimensionale verschijningsvormen. Wordt deze toestemming niet gevraagd, dan riskeert de gebruiker de toorts van de rechthebbende(n), die op basis van het intellectuele eigendomsrecht een rechter kan vragen een gebruiksverbod op straffe van een dwangsom uit te spreken. Maar ook recall en vernietiging van de gewraakte producten/uitingen, een gedwongen rectificatie en/of het betalen van een schadevergoeding dan wel afdracht van genoten winst behoren tot de juridische mogelijkheden.

Niet in alle gevallen zal gebruik van (delen van) design objecten in multimediale uitingen tot inbreuk op bijvoorbeeld een auteursrecht leiden. De wet biedt gebruikers van beschermde ontwerpen in specifieke gevallen ontsnappingsmogelijkheden om onder de dreigende toorts van de rechthebbende(n) uit te komen. Zo kan de incidentele verwerking van een ontwerp in een ander werk, bijvoorbeeld terloops op ondergeschikte wijze afgebeeld op een foto of voorkomend in een computerspel, "vrijgesteld" zijn van voorafgaande toestemming van de rechthebbende(n). Ook de publicatie of reproductie van auteursrechtelijk beschermd design objecten die gemaakt zijn om permanent in de openbare ruimte te worden

geplaatst, levert in beginsel géén inbreuk op. Het waarheidsgetrouwe straatbeeld moet getoond kunnen worden, óók in multimedia uitingen ter promotie van het eigen product. Er is dus voor gebruikers van design objecten wel degelijk een bepaalde mate van vrijheid. Het blijft echter spreekwoordelijk met vuur spelen.

Vandaar ook dat het regelen van voorafgaande toestemming voor het gebruik van andermans ontwerp – ook wel clearen genoemd – een must is voor iedere commerciële gebruiker van design, ook in een virtuele omgeving. Dergelijke gebruiksafspraken worden veelal in een licentieovereenkomst vastgelegd. Het mes snijdt in dit verband aan twee kanten. Een fabrikant/ontwerper kan door middel van een licentie de voorwaarden opleggen op basis waarvan een exploitant zijn of haar ontwerp(en) mag gebruiken. Zo wordt misbruik van het ontwerp zoveel als mogelijk voorkomen. De exploitant heeft op zijn beurt contractuele zekerheid gekregen over de rechtmatigheid van het gebruik van design objecten in de door hem voorgestane multimediale uitingen. En voorkomt daarmee een claim achteraf. Wij kunnen deze licentiecontracten voor u opstellen en uitonderhandelen.

Eerlijk is eerlijk, gecleared design gebruikt prettiger!

Bousie Advocaten, Amsterdam

Bjorn Schipper en Marie José Spit

Op de foto in de advertentie op pagina 14, zijn twee Amsterdamse kunstwerken te zien die auteursrechtelijke bescherming genieten: op de achtergrond het gebouw Hoop, Liefde en Fortuin van architect Rudy Uytengaak, en op de voorgrond de vier op elkaar gestapelde tafels van Frank Mandersloot. Uitgangspunt is dat voor de publicatie van de fotografische vastlegging ervan, voorafgaande toestemming nodig is van de betrokken rechthebbenden. In dit geval is echter sprake van een wettelijke beperking op het auteursrecht: beide kunstwerken bevinden zich permanent in de openbare ruimte en zijn afgebeeld op de wijze waarop zij deel uitmaken van het straat- of stadsbeeld. Voorafgaande toestemming van de rechthebbenden voor publicatie is dan niet nodig. De Nederlandse Auteurswet staat publicatie van zo'n foto gewoon toe.